GOVERNANCE A E-GOVERNMENT

GOVERNANCE AND E-GOVERNMENT

František Birčár

ABSTRACT

The scope of the paper is Governance and E-government. First part of the paper is focused at forms of Governance - Good Governance, Democratic Governance, Multilevel Governance and Corporative Governance. Second part of the paper is focused at E-government and informative technologies which are making public participation available.

KEY WORDS: Governance, E-government, Public Administration

ABSTRAKT

Práca je zameraná na spravovanie (governance) a e-government. Prvá časť práce poukazuje na formy spravovania – dobré spravovanie, demokratické spravovanie, viacúrovňové spravovanie a korporatívne spravovanie. Druhá časť práce je zameraná na e-government a využívanie komunikačno-informačných technológií, ktoré sprístupňujú občiansku participáciu.

KĽÚČOVÉ SLOVÁ: spravovanie, e-government, verejná správa

ÚVOD

Spravovanie (governance) nie je len nový – alternatívny názov vlády. Spravovanie predstavuje neutrálny pojem. Až bližšia špecifikácia pojmu nám objasní, akú správu máme na mysli. Preto sa v praxi stretávame s pojmami ako dobré spravovanie, demokratické spravovanie, viacúrovňové spravovanie, korporatívne spravovanie a podobne.

V prvej kapitole stručne objasníme vyššie uvedené pojmy. Následne porovnáme tri modely využívané vo verejnej správe, a to byrokratický model, NPM a spravovanie. Poukážeme na skutočnosť, že spravovanie si na rozdiel od byrokratického modelu a NPM vyžaduje občiansku participáciu, a tým pádom aj občiansku informovanosť.

Poskytovanie informácii občanom môže prebiehať rôznymi spôsobmi. Efektívny spôsob predstavuje informovanie prostredníctvom komunikačno-informačných technológií. Preto sa v druhej kapitole venujeme e-governmentu a jeho úrovniam. Zároveň poukážeme na úroveň vybavovania e-mailových žiadostí občanov orgánmi verejnej správy v troch vybraných krajinách.

GOVERNANCE

Podľa Klimovského[1] bol pojem spravovanie (governance) prvý krát spomenutý v roku 1989 v správe Svetovej banky: *„Sub-Saharian Africa: From Crisis to Sustainable Growth (A Long-therm Perspective Study).“* Spravovanie vytvorila Svetová banka ako reakciu na

[1] KLIMOVSKÝ, D. *Genéza koncepcie Good Governance a jej kritické prehodnotenie v teoretickej perspektíve.* 2010, s. 6.

riešenie problémov spojených s globalizáciou. Postupne dochádzalo k formulácii spravovania v závislosti od konkrétnych oblastí ako napr. dobré spravovanie, demokratické spravovanie, viacúrovňové spravovanie, trvalo udržateľné spravovanie, transparentné spravovanie a podobne.

Podľa Hirsta in Staroňová a Malíková[2] je možné rozdeliť spravovanie do 4 základných skupín. Prvú skupinu predstavuje spravovanie z pohľadu verejnej správy. V tomto prípade predstavuje spravovanie nadstavbu NPM v ktorom podľa Osborna a Gaeblera (1992) in Staroňová a Malíková[3] prestavuje spravovanie nadstavbu NPM v oblasti poskytovania verejných služieb. Spravovanie prestáva vnímať občana ako klienta a vracia sa späť k občanovi, ktorý ma vlastné práva. To znamená, že v prípade spravovania nie je verejný sektor len producentom tovarov pre občana - klienta, ale očakáva občiansku iniciatívu.

Druhú skupinu predstavuje demokratické spravovanie v podobe zapájania sa aktérov v rámci formulácie verejnej politiky, ktoré môžeme nazvať aj sieťovanie (networks). V tomto prípade hovoríme o spravovaní v oblasti verejnej politiky, zapájaním sa alebo participáciu na formulovaní verejnej politiky prostredníctvom rôznorodých záujmových skupín.

Tretiu skupinu predstavuje viacúrovňové spravovanie. Viacúrovňové spravovanie predstavuje spolupráca hierarchicky usporiadaných aktérov, a to na národnej alebo nadnárodnej úrovni. Viacúrovňové spravovanie na národnej úrovni predstavuje spolupráca obcí, vyšších územných celkov a vlády. Nadnárodné viacúrovňové spravovanie predstavuje spoluprácu štátov s konfederáciou alebo federáciou. Ako príklad môžeme uviesť spoluprácu členských krajín EU na nadnárodnej úrovni.

Štvrtú skupinu predstavuje korporatívne spravovanie, ktoré podľa Staroňovej a Malíkovej[4] vnáša zúčtovateľnosť, transparentnosť a zodpovednosť do spolupráce s verejným sektorom. Heinelt[5] s odvolaním na Arnstein (1969) dodáva, že spravovanie je podmienené občianskou participáciou. To znamená, že ak nie je zo strany štátnej správy prípustná participácia, nie je prípustné ani spravovanie. Preto je v spravovaní dôležitá otvorenosť, prístupnosť, efektívnosť a prepojenosť s verejnou sférou.

Podľa Shah[6] predstavuje miestne spravovanie správu malého geografického územia, ktoré sa v určitých špecifikách líši od okolitého prostredia. Klimovský[7] poukazuje na dobré spravovanie (Good Governance) ako na „*súbor hodnôt, politík a inštitúcii, prostredníctvom ktorých spoločnosť riadi ekonomické, politické a spoločenské procesy na všetkých svojich úrovniach, a to prostredníctvom interakcií medzi vládou, občianskou spoločnosťou a súkromným sektorom*“. Ako vyplýva z vyššie uvedenej citácie, dobré spravovanie predstavuje kooperáciu občianskeho, verejného, a súkromného sektora. Týmto spôsobom môže byť zabezpečený efektívny výkon verejnej správy.

---

[2] STAROŇOVÁ, K., MALÍKOVÁ, Ľ. *Governace – módny pojem alebo užitočný koncept*. 2007.
[3] STAROŇOVÁ, K., MALÍKOVÁ, Ľ. *Governace – módny pojem alebo užitočný koncept*. 2007.
[4] STAROŇOVÁ, K., MALÍKOVÁ, Ľ. *Governace – módny pojem alebo užitočný koncept*. 2007.
[5] HEINELT. H. *Governing Modern Societies*. 2010.
[6] Shah, A. Ed. *Local Governance in Industrial Countries*. 2006.
[7] KLIMOVSKÝ, D. *Genéza koncepcie Good Governance a jej kritické prehodnotenie v teoretickej perspektíve,* 2010, s. 7-8.

Tabuľka č. 1. Porovnanie troch modelov riadenia vo verejnej správe

	Weberovský (tradičný byrokratický) model	**New Public Management (NPM)**	**Spravovanie spoločnosti (governance)**
Vplyv	20-roky - súčasnosť	80-roky – súčasnosť (krajiny strednej a východnej Európy 90 roky – súčasnosť)	90-roky – súčasnosť (krajiny strednej a východnej Európy 2000 roky a súčasnosť)
Spôsob riadenia	Hierarchia (vládnutie pomocou príkazov)	Trh (manažovanie)	Siete (spravovanie networkov)
Mechanizmus riadenia	Autorita pomocou vymožiteľnosti práva	Súťaživosť a konkurenčné prostredie: kontrahovanie a ekonomické stimuly	Spolupráca: dialóg a dohoda s aktérmi v spoločnosti
Úloha manažérov vo verejnej správe	Zabezpečiť, aby bol dodržiavaný zákon a formálne procesy	Definovať a zabezpečiť plnenie cieľov monitorovaním výkonov	Koordinovať a aktívne zabezpečiť vstupy všetkých aktérov
Základný princíp	Zákon a legálnosť (priama zúčtovateľnosť zodpovedných)	Efektivita (prínosy vyvažujú náklady)	Účinnosť (dosiahnutie cieľov vo verejnom záujme)
Prístup k poskytovaniu verejných služieb	Verejný sektor má monopol na poskytovanie verejných služieb	Skeptickosť voči poskytovaniu verejných služieb verejným sektorom (neefektívnosť), hľadanie nových poskytovateľov (kontrahovanie súkromnému a mimovládnemu sektoru)	Spolupráca viacerých sektorov (verejný, súkromný, mimovládny) v poskytovaní verejných služieb
Časový horizont	Strednodobý	Krátkodobý	Dlhodobý
Pohľad	Ministerstvo	"subjekt" ("intra")	Interakcie medzi aktérmi ("inter")
Vedná disciplína	Právo	Manažment, Ekonómia	Spoločenské vedy

Zdroj: Staroňová in Staroňová a Malíková[8]. Farebne upravil autor

Z vyššie uvedeného vyplýva, že spravovanie je neutrálny pojem a až prívlastok spravovania nám objasní smerovanie spravovania. V našom prípade sa zameriame na demokratické spravovanie, ktoré spojíme s využitím komunikačno-informačných technológii (KIT). Z tabuľky č.1 vyplýva, že spôsob riadenia v modeli spravovania je realizovaný prostredníctvom sieťovania (networks). Význam slova network (sieť) predstavuje spájanie a komunikáciu aktérov za účelom dosiahnutia kompromisu. V spájaní nám v našom prípade

[8] STAROŇOVÁ, K., MALÍKOVÁ, Ľ. *Governace – módny pojem alebo užitočný koncept*. 2007, s. 6.

pomáhajú KIT, ktoré dávajú spravovaniu 21 storočia nový rozmer, a to prostredníctvom okamžitého prístupu k aktuálnym informáciám a možnosti okamžitej spätnej väzby.

Podľa Staroňovej a Beblavej[9] sú základom demokratického spravovania informačné nástroje. Ak má občan participovať, tak musí byť informovaný pravidelne, pravdivo a včas. KIT zohrávajú dôležitejšiu úlohu preto, že predstavujú nepretržitý informačný kanál medzi občanmi o orgánmi verejnej správy. Až následne vzniká priestor pre demokratické spravovanie. Pre demokratické spravovanie sú preto podľa Staroňovej a Beblavej[10] dôležité nástroje povinnej informovanosti, nástroje dobrovoľnej informovanosti a samotná občianka participácia. Nástroje povinnej informovanosti vyplývajú v zásade zo zákonov, vyhlášok alebo všeobecne záväzných nariadení.

GOVERNANCE A INFORMAČNÉ NÁSTROJE

Macková a kol.[11] uvádzajú výpočet všeobecne záväzných právnych aktov. E-government v podmienkach EU upravujú vnútroštátne ako aj európske predpisy. Na úrovní EU sa jedná o nasledovné právne akty; Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES o právnych aspektoch informačných službách verejnosti; Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 1999/93/ES o zásadách pre elektronické podpisy; Smernica Európskeho parlamentu a rady 96/9/ES o právnej ochrane databáz; Smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES o ochrane spotrebiteľov v prípade zmlúv uzatvorených na diaľku atď.

Východiskovým zákonom v oblasti demokratického spravovania je na národnej úrovni Ústava SR. Podľa Čl. 26 Ústavy SR:

(1) „Sloboda prejavu a právo na informácie sú zaručené
(2) Každý má právo slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie bez ohľadu na hranice štátu.
(3) Cenzúra sa zakazuje
(4) Slobodu prejavu a právo vyhľadávať a šíriť informácie možno obmedziť zákonom, ak ide o opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné na ochranu práv a slobôd iných, bezpečnosť štátu, verejného poriadku, ochranu vereného zdravia a mravnosti.
(5) Štátne orgány a orgány územnej samosprávy majú povinnosť primeraným spôsobom poskytovať informácie o svojej činnosti v štátnom jazyku, podmienky a spôsob vykonania ustanoví zákon.“

V rámci Ústavy SR sú z hľadiska demokratického spravovania dôležité najmä Čl. 27 až 33, ktoré garantujú politické práva ako aj nasledovné články zamerané na hospodárske, sociálne, kultúrne práva a práva na ochranu kultúrneho dedičstva.

Druhým dôležitým zákonom je zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, účinný od 1.1.2001. V tomto zákone, ako aj nasledovných povinných informačných nástrojoch, je uplatnený princíp lex specialis derogat legi generali alebo konkrétna úprava má prednosť pred úpravou všeobecnou.

Vyššie uvedený zákon umožňuje poskytovanie informácii každému kto o informácie požiada. Podmienku je definícia požadovanej informácie, ktorá nepodlieha utajeniu, ak je

---

[9] STAROŇOVÁ, K., SIČÁKOVÁ – BEBLAVÁ, E. *Verejná politika a miestna samospráva: štyri princípy spravovania*. 2006.
[10] STAROŇOVÁ, K., SIČÁKOVÁ – BEBLAVÁ, E. *Verejná politika a miestna samospráva: štyri princípy spravovania*. 2006.
[11] MACKOVÁ, A., VANÍČEK, Z., ŠTĚDROŇ, B. *Vybrané právne e technické aspekty elektronizácie agendy verejnej správy v Európskej únii.* 2008.

danému orgánu verejnej správy známa a označenie formy požadovanej informácie. Poslednou náležitosťou je cena za poskytnutú informáciu. Cena odráža poštovné a náklady na tlač, nie spracovanie dát. Zákon tak priamo prikazuje subjektom verejnej správy sprístupnenie informácií občanom a možnosť demokratického spravovania. KIT umožňujú bezplatný prístup k informáciám.

Podobne zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v neskoršom znení, ukladá obci povinnosť zverejňovať návrhy na VZN najmenej 15 dní pred rokovaním MSZ. Návrh musí byť zverejnený najmenej 10 dní. Počas 10 dňovej lehoty majú občania právo VZN pripomienkovať. Pripomienky občanov by mala prerokovať príslušná komisia, ktorá musí so zapracovaním pripomienok oboznámiť MSZ. Nedodržanie vyššie uvedených skutočností môže viesť k návrhu prokurátora na zrušenie účinnosti a následnej platnosti prijatého VZN.

Zákon č. 369/1990 Zb. zároveň garantuje právo na demokratické spravovanie priamo v niekoľkých paragrafoch. Napr. § 3 ods. 1. garantuje právo demokratického spravovania každému, kto má na území obce trvalý pobyt. To znamená, že demokratické spravovanie nie je viazané na občianstvo SR.

Podľa § 4 v ods. 2 vykonávajú samosprávu obce orgány obce, občania miestnym referendom alebo občania zhromaždením. Z danej definície vyplýva silné postavenie občana obce, ktorý pristupuje k demokratickému spravovaniu vo všetkých troch odsekoch. V prvom prípade sa podieľa občan na demokratickom spravovaní nepriamo verejnou voľbou. V druhom a treťom prípade sa podieľa občan na demokratickom spravovaní priamo hlasovaním na referende alebo na zhromaždení obyvateľov obce. KIT môžu priniesť zmenu najmä v druhom a treťom prípade.

Rovnako dôležitý je zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), ktorý v § 3 ods. 6. poukazuje na zásadu informovanosti. Na základe vyššie uvedenej zásady sú správne orgány povinné verejnosť včas informovať o začatí, uskutočnení a ukončení koní, ktoré sa týkajú verejnosti a verejných záležitostí. Vyššie uvedené informačné nástroje predstavujú základ pre dostatočnú informovanosť občanov a KIT predstavujú informačný kanál, ktorý zabezpečuje nepretržitý tok informácií.

E-GOVERNMENT

Podľa Velšica[12] má 87% populácie, ktorá využíva internet, problém s vyhľadávaním a využívaním verejných služieb poskytovaných online. Preto sa stávajú častou formou komunikácie práve maily, smerované k zamestnancom verejnej správy (poznámka autora).

E-government má niekoľko úrovní a samozrejme, že nie je zameraný len na vybavovanie žiadostí občanov, podaných elektronickou poštou. Napriek tomu je v súčasnosti mailová komunikácia medzi občanom a orgánmi verejnej správy najbežnejšia forma komunikácie. Preto v nasledovnej časti tohto článku objasníme prístup orgánov verejnej správy k vybavovaniu žiadosti občanov podaných prostredníctvom elektronickej pošty.

[12] VELŠIC, M. *E-government na Slovensku.* Inštitút pre verejné otázky 2007.

Tabuľka č. 2. Úrovne online služieb

Úrovne interakcie medzi občanom a verejnou správou		
Forma	**Vzťah**	**Podstata**
Publikovanie	Jednosmerná komunikácia	Občan dokáže získať informácie na webe, ale nie je schopný podať podnet.
Interakcia	Dvojsmerná komunikácia	Občan môže podať podnet, ktorý musí potvrdiť písomne, do zápisnice.
Transakcia	Dvojsmerná komunikácia	Občan môže podať elektronicky podnet, podnet bude vybavený.
Integrácia	Dvojsmerná komunikácia	Občan má prístup k informáciám a môže podať podnet na viacerých orgánoch verejnej správy bez toho, aby poznal štruktúru verejnej správy.

Zdroj: Siew, S., Yin L., (2003, s.23) in Pinterič[13]. Farebne upravil autor.

Tabuľka č. 2 poukazuje na štyri úrovne informovania a poskytovania služieb občanov. Prvá úroveň – publikovanie, predstavuje jednosmernú komunikáciu, prostredníctvom ktorej dokáže občan získať informácie na webe, ale nie je schopný podávať podnety. Druhý úroveň – interakcia, predstavuje dvojsmernú komunikáciu medzi občanom a orgánom verejnej správy. Občan môže podať podnet, ktorý musí dodatočne písomne potvrdiť do zápisnice alebo prostredníctvom pošty. Tretia úroveň – transakcia, predstavuje dvojsmernú komunikáciu, prostredníctvom ktorej dokáže byť občan informovaný a zároveň dokáže podať podnet. Podnet bude orgánom verejnej správy spracované bez duplicitného podania v podobe vyhotovenia zápisnice alebo podania prostredníctvom pošty. Posledná, štvrtá úroveň – integrácia je dvojsmernou komunikáciou. Občan má prístup k viacerým orgánom verejnej správy na jednom mieste. Orgány verejnej správy sú navzájom prepojené, a to umožňuje plynulú komunikáciu medzi orgánmi verejnej správy a občanom. Občan nemusí poznať štruktúru verejnej správy. To znamená, že žiadosť občana by mala byť vybavená včas aj vtedy, ak bola podaná na nepríslušný orgán verejnej správy.

V podmienkach SR je podľa Velšica[14] využívaný odlišný model definovania úrovní online služieb ako uvádza Pinterič. Model vychádza z piatich úrovní, ktoré sú označené číslicami 0 až 4. Nultá úroveň znamená, že poskytovateľ služby je bez pripojenia. Prvá úroveň znamená, že základné informácie ako prevádzková doba, adresa inštitúcie, či mená zamestnancov, sú pre občana dostupné online. Prvá úroveň je informatívnou úrovňou. Druhá úroveň na rozdiel od prvej úrovne ponúka občanovi možnosť stiahnuť potrebné tlačivá. Druhá úroveň je jednosmerná interakčná úroveň. Tretia úroveň ponúka možnosť zaslať vyplnené tlačivá orgánu verejnej správy elektronicky. Tretia úroveň je obojstranná interakčná úroveň. Štvrtá úroveň na rozdiel od tretej, ponúka úplné elektronické spracovanie žiadosti bez potreby priamej ľudskej intervencie.

---

[13] PINTERIČ, U. *E- Governmnet Development: Slovenian Perspective*. 2012, s. 61.
[14] VELŠIC, M. *Citizen Online. Bratislava:* Inštitút pre verejné otázky 2008

INFORMOVANOSŤ V SLOVINSKU, USA a DÁNSKU

Tabuľka č. 3 zobrazuje vybavovanie emailových žiadostí v Slovinsku, USA a Dánsku. Z tabuľky vypláva, že informačné kanály medzi orgánmi verejnej správy a občanmi sa od roku 2000 menili. V podmienkach USA je od roku 2000 do roku 2003 viditeľný pokles vybavených žiadostí. Stagnácia vybavovania e-mailových žiadostí je viditeľná v prípade ústredných orgánov štátnej správy v Slovinsku. Naopak, stúpajúci stred je viditeľný v prípade miestnych orgánov štátnej správy a podobne je to v prípade Slovinských obcí. V prípade Dánska nám tabuľka č.3 poskytuje len obmedzené informácie z roku 2002. Napriek tomu je zrejmé, že vybavovanie mailových žiadostí a využívanie KIT je na vysokej úrovni.

Tabuľka č. 3. Vybavenie e-mailových žiadostí v %

Vybavenie e-mailových žiadostí v Slovinsku, USA, a Dánsku (v % emailových odpovedí)					
Rok	Ústredné orgány štátnej správy Slovinsko	Miestne orgány štátnej správy Slovinsko	Obce Slovinsko	USA federálna úroveň	Obce Dánsko
2000				91%	
2001				80%	
2002				55%	87%
2003			26,6%	68%	
2004	50,0%	72,4%	39,7%		
2005	48,4%	79,3%	30,5%		
2006	41,7%	86,2%	63,5%		
2007	53,3%	98,3%	56,6%		
v priemere	48,4%	84,1%	43,4%	73%	87%

Zdroj: Pinterič[15]. Farebne upravil autor.

V priemere vybavovania občianskych žiadostí sa umiestnilo najlepšie Dánsko s 87% vybavených žiadostí. Na druhom mieste sa umiestnili Slovinské miestne orgány štátnej správy s priemerom 81,4%. Na treťom mieste sa umiestnili USA s priemerom 73%. štvrtom a priatom mieste vo vybavovaní občianskych žiadostí sa umiestnili Slovinské ústredné orgány štátnej správy a orgány miestnej samosprávy.

ZÁVER

Poukázali sme na skutočnosť, že spravovanie (governance) nie je len nový – alternatívny názov vlády. To znamená, že pre spravovanie je dôležitá bližšia špecifikácia. Preto sa v praxi stretávame v s pojmami ako dobré spravovanie, demokratické spravovanie, viacúrovňové spravovanie korporatívne spravovanie a podobne.

V prvej kapitole sme stručne objasnili spravovanie a jeho jednotlivé formy. Následne sme porovnali tri modely využívané vo verejnej správe, a to byrokratický model, NPM a spravovanie. Poukázali sme na skutočnosť, že spravovanie si na rozdiel od byrokratického modelu a NPM vyžaduje občiansku participáciu, a tým pádom aj občiansku informovanosť.

[15] PINTERIČ, U. *E- Governmnet Development: Slovenian Perspective*. Trnava 2012, s. 149.

Následne sme stručne poukázali na dôležitosť poskytovania informácií občanom a spôsoby poskytovania informácií. Za najefektívnejší spôsob poskytovania informácií sme považovali informovanie prostredníctvom komunikačno-informačných technológií (KIT). Preto sme sa v druhej kapitole venovali e-governmentu a jeho úrovniam. Zároveň sme poukázali na úroveň vybavovania e-mailových žiadostí občanov orgánmi verejnej správy v troch vybraných krajinách a priemerné vybavovanie emailových žiadostí občanov, orgánmi verejnej správy.

ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

[1] HEINELT. Hubert. *Governing Modern Societies*. 2 Park Square 2010. Milton Park: Abington. Oxon OX14 4 RN. ISBN 0-415-49655-1.

[2] KLIMOVSKÝ, Daniel. *Genéza koncepcie Good Governance a jej kritické prehodnotenie v teoretickej perspektíve.* 2010. Online [cit. 2013-10-16]. Dostupné na internete: http://www3.ekf.tuke.sk/krvam/files/clanky/klimovsky/klimovsky_01.pdf

[3] MACKOVÁ, A., VANÍČEK, Z., ŠTĚDROŇ, B. *Vybrané právne e technické aspekty elektronizácie agendy verejnej správy v Európskej únii*. Bratislava, 2008. Management Press. ISBN 978-80-89169-15-3.

[4] VELŠIC, Marián. *E-government na Slovensku.* Inštitút pre verejné otázky 2007. ISBN 978-80-89345-03-8.

[5] VELŠIC, Marián. *Citizen Online. Bratislava:* Inštitút pre verejné otázky 2008. ISBN 978- 80-89345-00-7.

[6] PINTERIČ, Uroš. *E- Government Development: Slovenian Perspective*. Trnava, 2012. Univerzita sv Cyrila a Metoda v Trnave: Fakulta sociálnych štúdií. ISBN 978-80-8105- 350-4.

[7] SHAH, Anwar. Ed. *Local Governance in Industrial Countries*. Washington DC., 2006. The International Bank for Reconstruction and Development. The World Bank 1818 H. Street, NW. ISBN 0-8213-6328-X.

[8] STAROŇOVÁ, Kakatrína., MALÍKOVÁ, Ľudmila. *Governace – módny pojem alebo užitočný koncept*. 2007. Online [cit. 2013-10-16]. Dostupné na: http://www.learn.sk/moodle/mod/resource/view.php?id=600

[9] STAROŇOVÁ, Katarína., SIČÁKOVÁ – BEBLAVÁ, Emília. *Verejná politika a miestna samospráva: štyri princípy spravovania*. Bratislava, 2006. Univerzita Komenského: Fakulta sociálnych a ekonomických vied. ISBN 80-89244-13-0.

[10] Zákon č. 211/200 Z.z. O slobodnom prístupe k informáciám.

[11] Zákon č. 369/1990 Zb. O obecnom zriadení.

[12] Zákon č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky.

[13] Zákon č. 71/1967 Zb. Správny poriadok.

KONTAKT NA AUTORA

František Birčár, Mgr.

Interný doktorand

Ekonomická univerzita v Bratislave. Národohospodárska fakulta: Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja

Dolnozemská cesta 1, 852 35 Bratislava 5

Mob.: + 421 (0) 944 337 538

E-mail: frantisek.bircar@euba.sk